

CATALUNYA
GROP N.R.

J. A SACO 415
SANTIAGO DE CUBA

BUTLLETI D' INFORMACIO CATALANA

NUMERO 29

PUBLICACIÓ DEL "CATALUNYA" GROP N. R.

MARC 31. 1942

CRONICA

LA nit del 14 d'abril del 1931, abans que sortís el sol del nou dia, es presentaren a la plaça de St. Jaume dues bateries que avançaren majestuosament fins a situar-se sota el balcó central del palau de St. Jordi. La plaça atapeïa d'una multitud que no s'havia mogut d'allí a l'expectativa de nous aconteixements, no havia viscut encara, el que més hauria d'impresionar-la. El so de les trompetes va ferir l'aire i en mig un silenci absolut, es percebia, neta i clara, la veu del capità Reyes, llegint, en català, la proclamació de la República Catalana. "Catalans!... Interpretant els sentiments i els anhels del poble que ens acaba de donar el seu sufragi, proclamo la República Catalana com Estat integrant de la Federació Ibèrica..."

L'emoció d'aquells instants no l'oblidaran mai els catalans que tingueren la sort de viure'ls. Nosaltres no els poguerem viure, però, en visquerem d'altres que mai de la vida, no podrem oblidar tampoc.

Els cablegrames havien portat la notícia que s'havia extés d'una manera prodigiosa i era coneguda de tots els catalans, encara abans de publicar-la els periòdics. Tots acudien al Grop i les abraçades i les estretes de ma, deien, el que una emoció profunda no atinava a expressar. ¡Es veritat! es deia cada ú interiorment tractant de vèncer aquella memòria de cosa que ens la feia aparèixer inversemblant perquè era massa bella. Els fils del telèfon, vencent les distàncies, ens conduïen la paraula autèntica de Macià, que va dir-nos: "La República Catalana, està consolidada".

Una cerimònia senzilla i majestuosa, venia a substituir entre nosaltres, aquella altra de la Plaça de St. Jaume. En mig d'aplaudiments, de cants i de visques, s'issava, triomfant, la bandera de l'estrella solitària; aquella mateixa que, anys abans, com una esperança, havia issat el propi Macià.

Si alguna vegada ens ha semblat dubtar de les nostres conviccions, fou en aquells dies. ¡Era un somni? Nosaltres que no havíem cregut mai que Espanya pogués avenir-se a reconèixer els nostres drets, sense resistència, estàvem equivocats? De debó que l'esperit unitari no era cosa pròpia dels espanyols sinó qüestió del règim enderrocat poc

després de la proclamació de la nostra República? Era, doncs, possible, la concòrdia?

Allò representava el triomf del nacionalisme moderat. No era pas la fórmula dels nacionalistes radicals. Però representava i representa el mínim que un patriota pot acceptar, i, aclamada pel poble, acceptada per tots els sectors polítics i secundada per les institucions armades, era també la nostra, malgrat haver de renunciar a idees estimades i a l'integritat d'una doctrina; malgrat els nostres recels i les nostres recances.

Pels qui cerquem un punt mínim de coincidència en parlar d'unitat nacional, han de veure, si volen, en aquella República Catalana, el punt d'arrencada: d'allà cap amunt, som catalans; d'allà cap avall, som espanyols, millor dit, catalans esclaus.

Al cap de tres dies, aquella República Catalana aclamada pel poble i saludada amb afecte per tot el món civilitzat, en virtut d'una ambaixada que ens recorda el Compromís de Casp, deixava d'ésser un cos viu, un Estat lliure, per convertir-se en Generalitat, un cos sense ànima.

El nacionalisme, no admet transaccions. Aquella situació calia sostenir-la i defensar-la, heroicament, si era precís. La crisi d'homes d'un verdader tremp polític es feu notable aleshores, Macià que poc abans apareixia com una verdadera figura de llibertador, es deslluïa en una primera transacció que, invariablement, n'havia de portar aparellades tantes d'altres i que faria que ben prompte, hagués de penedir-se'n. "Macià es mostrava de cebut, diu un historiador, davant l'Espanya Republicana. Havia comprovat com els homes de la República i àdhuc els del proletariat espanyol, mantenien, en el fons, els mateixos prejudicis anticatalans dels homes de la monarquia" ¿Amb qui podia comptar Macià? No pas amb l'Esquerra Republicana de Catalunya que posseïa un ideal esquifit de federalisme provincià. En el transeurs de la seva actuació política, els seus homes, demostraren com no tenien conviccions nacionalistes ni tampoc, com el altres, moralitat política. Encara ara, per vergonya uns diputats d'aquest Partit es declaren incondicionals d'un règim d'opressió i

d'una situació d'ignominia política. Si aleshores no pogueren completar una obra d'assimilació espanyola, sembla que ara ho intentaran de nou, aliant-se amb l'enemic per a que Catalunya sigui, a l'albada de la pau, moral i materialment, **una província...**

De la Lliga no cal parlar-ne. El seu historial ho fa ben clarament. ¿I del Partit Catalanista Republicà? Dels camions del confusionisme, recordem aquestes paraules amb que, subtilment, aconsellava Bofill i Mates: "... si mai per mai, estimat President, les circumstàncies us diuen que és oportú cedir, cediu. Cediu sense recança. El Partit Catalanista Republicà, mai us en farà retret".

Per això caigué aquella República Catalana sense el més lleu intent de resistència sense glòria.

Una segona proclama va substituir a la primera: "... l'Estatut de Catalunya, el qual, una vegada aprovat per l'Assemblea d'Ajuntaments catalans, serà presentat com Ponència del Govern provisional de la República..." Ni fou mai la voluntat de Catalunya, ni encara, mai tampoc, no va arribar-se a implantar totalment allò que els espanyols s'avingueren a donar. Els nostres homes públics ja no podien tenir ni valor ni possibilitats d'imposar el respecte a allò convingut en una transacció. Posats a cedir i cedir, tampoc tingueren el valor d'increpar a Espanya pel seu comportament deslleial sinó als catalans que no volien creure's allò que ells asseguraven: que ja erem lliures i se'ns havia fet justícia.

Des d'aleshores la política catalana va condemnar el nacionalisme pur i varen alimentar el poble mb una dualitat

de sentiments. No és possible que aquest confusionisme patriòtic tracti de perpetuar-se a l'exili. Es hora de plantejar el nostre problema nacional íntegrament. Pel camí del triomf hi hem d'anar-hi amb personalitat pròpia. Tots, homes i institucions hem de servir fidelment un ideal nacional. I un ideal deixa d'ésser nacional quan compromet la independència o la sobirania de la nacionalitat.

Aquella República Catalana del 14 d'Abril assenyala la línia divisòria, fonamental, entre dues menes de catalans: d'una banda, els que volem una Catalunya catalana i a base de la nostra personalitat íntegrament el que calgui i acceptem de bon grat; de l'altra, els que la volen espanyola i amb una personalitat coaccionada per l'estat espanyol, amb cadenes de flors o de ferro, però sempre amb cadenes, tinguem lligada la nostra voluntat i la lliure expressió de la nostra ànima. L'home no s'hi avé mai a viure sense llibertat; els catalans no ens hi avindrem mai tampoc. Espanya en el cas de Catalunya hi veu un problema material d'interessos (d'explotació) la solució del qual li exigeix, exercir una hegemonia política sobre nosaltres. No comprèn com amb la nostra independència garantiria millor aquests interessos. Hi veu també derrotat el seu orgull. Contra tot això es rebella i per això reacciona i ha reaccionat tantes vegades a la història i explica el perquè els mínsos fruits polítics obtinguts no han tingut mai, ni tindran mai tampoc, sota qualsevol règim espanyol, la més tènue garantia d'estabilitat.

¡Catalans unim-nos per la nostra independència!

¡Catalunya pels catalans! Sapiguem demanar-ho, sapiguem exigir-ho!

ELS INTELLECTUALS

TOTHOM sap que el moviment renaixentista de Catalunya, començà, quan els nostres poetes digueren al món que la llengua catalana no havia mort i, per tant, que el poble català existia.

El qui conegui una mica el desvetllament del nostre poble, deu sapiguer que amb la instauració dels Jocs Florals catalans, es feu una manifestació de vida i d'aquells torneigs de la gaia ciència, en pervingueren totes les manifestacions que, embolcallades amb l'amor a la literatura i a les arts, comogueren la dormida consciència dels catalans i els hi feren comprendre que no devien de seguir junyits al carro de la podrida Espanya, perquè, cap poble que neix per a ésser lliure, deu romandre esclau ni un sol moment.

Fou el desvetllar de Catalunya un hermós moviment que podríem dir que aixecaven els intel·lectuals d'aquella època gloriosa i inolvidable, en la que semblava que tots els fills d'ella esta-

ven ja disposats a reconquerir la plenitud dels seus drets.

Els noms de Milà i Fontanals, Rubió i Ors, Marian Aguiló, Guimerà, Llorenç, Botet i Sisó, Romaní i Puigdemolas, Riera i Bertran, Valentí Almirall, Pere Aldavert, Domènech i Muntaner i tants i tants d'altres que, més tard, es barrejaren amb els de Martí i Julià, Josep Ma. Roca, Prat de la Riba, Dr. Robert i molts més que omplen planes senceres de la història de la nostra pàtria, demostren com fou un moviment de la intel·lectualitat catalana el que precipità el ressorgiment del poble català. Poetes, periodistes, publicistes, homes de ciència i homes de totes les arts, precipitaren la reacció quin terreny ja havia anat preparant En Clavé amb els seus cors i En Frederic Soler i altres, amb els seus intents de crear i difundir el Teatre Català.

Les melodies dels cants bucòlics i pastorals que llençaven per tots els

indrets de la terra les mascles veus dels homes de treball, dels pagesos i artesans, menats per la destra batuta d'aquell incommensurable Josep A. Clavé, qui, d'existir avui, seria capdavant separatista que menaria el poble a la victòria; les escenes que portaven als escenaris dels pobles de Catalunya els caires de la vida del poble català en les seves diverses manifestacions del camp i la ciutat, en el seu aspecte folklòric que, amb el temps anà enriquint-se, foren les que aplanaren els camins pels quals els nostres homes de ciència i de lletres i els nostres artistes, conduïen el ressorgiment literari, artístic i musical cap al moviment polític, de pur nacionalisme, que devia d'esdevenir, ben aviat, en un clam unànime d'alliberació, en un desvetllament viril del poble català en exigència de la seva llibertat i, per tant, del dret a governar-se a sí mateix.

Foren els intel·lectuals, artistes, literats i homes de ciència, els, podríem

dir-ne, primitius de la nova època de Catalunya. Els que iniciaren el moviment nacionalista que arribà al seu punt més alt, en la proclamació de la República Catalana que feu el malhaurat Francesc Macià.

Més, heus aquí, que a mesura que el nostre moviment deslliurador anava avançant, diguem-ne políticament, els nostres intel·lectuals anaven perdent vigoria en la defensa d'aquella causa noble que havien iniciat els seus predecessors i salvades algunes honroses excepcions entre les quals s'hi compta la figura vigorosa de Pau Casals mostrant a tot el món que ha recorregut la seva personalitat de català del Vendrell, ens trobem que la nostra intel·lectualitat i en particular els nostres escriptors i poetes, s'ha mostrat feble, submissa i gairebé podríem dir, entregada, sigui per convicció o enlluernada pel brill de les pessetes, a la casta dominadora que sempre ha tractat de tirar cendra damunt de la foguera del nostre patriotisme que tan bé sapigueren abrandar, junts amb els altres esmentats, Verdager, Maragall, Folguera i Durán, Marsans, Morera, Cardona i tants d'altres que, encara avui, passant per damunt de tots els obstacles, saben reviure el foc sagrat del que en surt esplendent l'au Fènix, símbol que escolliren els precursors del moviment deslliurador de Catalunya, en la primera publicació que amb el nom de "La Renaixensa" escampà pels àmbits de la terra el desig suprem del poble català d'obtenir la plena llibertat i la completa independència de la pàtria.

Es llastimós de veure el trist paper dels intel·lectuals catalans, els quals, en sa major part, creient que pot donar-los més relleu a la seva personalitat, actuar a "l'espanyola", no solament tracten de fer-ho sinó que oblidant-se de que el nom de català es te per tot arreu com a designació enaltidora, es venen com a "artista espanyol", "Músico español", "escriptor español", "actor español". En fi que a l'actuació a que es dediquen en comptes de fer-hi constar, amb orgull, la seva condició de CATALANS, representants d'un poble que lluita per l'obtenció del seu govern propi i que, per tant, deuen de tenir interès en que

per tot el món es coneguin les seves característiques i els seus valors prefereixen, potser creient que el llenguatge castellà és més conegut, presentar-se amb tota la denigrant humilitat, com a esclaus servents de la raça dominadora. I així ens trobem que, descomptats un escàs nombre d'intel·lectuals que fan honor a Catalunya, la major part dels que per tals es tenen, no solament no tenen valor de defensar la causa justíssima del poble català, sinó que, considerant-se ja del tot espanyols, els que es troben refugiats en terres d'Amèrica, sigui pels beneficis materials que en rebin, sigui per servitud de mesells o perquè pensin que, en retornar a Catalunya, podran mantenir les sucoses posicions que enyoren, es troben per complet, al servei dels polítics madrilenys fent el "caldó gros" de que s'ha de treballar pel nou adveniment de la República Espanyola; mentre que els mesells d'ànima que no tingueren el valor d'enfrentar-se, allà en plena Catalunya, amb els dèspotes que l'envajaren i la malmeten, estan convertits en fastigosos i repugnants encensers de tota la taifa falangista que amb crims i assassinats pretén acabar amb la nissaga catalana.

Fa fàstic i repugna a la dignitat d'home i de català el llegir i conèixer de la faisó tan denigrant com es produeixen tots aquests homes de lletres, d'art i de ciència, que, havent nascut a Catalunya, tenen a menys el produir-se com a catalans.

Nosaltres que ens considerem humilment, com a obligats servidors de Catalunya, hem tingut oportunitat d'escoltar-ne a alguns i hem sapigut increpar-los amb valor i vigoria. Casos ens hem trobat en que han fet veure que "no li havien donat importància" al fet de presentar-se com espanyols i no com a catalans. Altres que adonant-se del seu error rectificaren i fins ens hem trobat amb casos com el d'un senyor que es considera eminència en les qüestions d'art català que, després d'expressar-se amb paraules incoherents respecte als que laboravem per la restauració de la República Catalana, arribà a dir-nos que si el cas arribava, encara que tingués de començar com a porter, ell, amb les seves ma-

nies, sabria enflar-se als llocs més alts del povern català.

Quan un poble, com ara el català, es troba en la recta que el porta al cim de la seva alliberació, es precis que tots els seus components es posin tots a la tasca, prenent cadascú el lloc que li pertany. És evident que en moments tan definitius, tots els valors que denoten la seva personalitat, han de demostrar la vigoria que ha de donar caracterització a la personalitat que es vol fer prevaldre. És doncs en aquest cas que els valors intel·lectuals s'han de fer destacar al costat de les demés branques que en conjunt donen caràcter a la personalitat del poble català. Mes sempre hem notat que amb la intel·lectualitat catalana, encara que, ben mirat, sol ocórrer amb les mitjanies, hi ha hagut temor a significar-se en la defensa de la llibertat de la terra que els hi ha donat alguna personalitat. Ens trobem en uns moments que cal declarar-se. En uns moments que devem de saber quins som i quants som. És hora de passar llista i d'allunyar de nosaltres, com si es tractés d'una malura, a aquells que no tinguin el valor de respondre: present. Ja d'un cop i per sempre, hem de dir que no podem considerar mai més com a exponents de la intel·lectualitat catalana a tots aquells pobres homes que allà en la martiritzada Catalunya s'estan arrossegant als peus dels dominadors; i ja d'un cop i per sempre també, catalans de les Amèriques, hem de tenir el valor i la dignitat de desemascarar a tots els que, dient-se intel·lectuals catalans, han vingut a raure a aquestes terres joves i que, si no rutllen com deuen, defensant amb braó i dignitat els drets de Catalunya al seu lliure govern, també, amb el nostre despreci, els sabrem treure la careta de catalans i els llengarem d'un cop i per sempre, en el fanguer pestilent de la "glòria" espanyola.

Homes de lletres, d'arts i de ciència de Catalunya, feu-vos dignes de l'estimació de vostre poble i de l'admiraació dels estranys, presentant-vos i actuant com a catalans.

Poseu, per complet, les vostres activitats i coneixements, al servei de Catalunya.

IDEES DELS BOLXEVICS DE FA PROP DE 30 ANYS

LA qüestió nacional, el problema ma del partit i el de l'organització sindical dels pobles que durant un temps han format part d'un Estat unitari són problemes que les organitzacions comunistes de Catalunya i d'Espanya tenen plantejats actualment davant la voluntat renovadora que anima l'acció internacional de bascos, gal·les i catalans enfront dels espanyols unitaristes de dreta i d'esquerra.

Una situació semblant tenien plantejada els bolxevics fa prop de 30 anys, trobant-se també a l'exili i en lluita per l'enderrocament del règim tsarista. I és curiós de constatar com els comunistes espanyols s'entesten en voler fer actuals unes idees i una tàctica que varen fracassar aleshores i que fracassaran ara. També aleshores, com ara, hi havia adherents al moviment comunista que pertanyien a alguna de les nacionalitats en lluita contra l'unitarisme i que feien el joc als que tot dient-se partidaris de la llibertat dels pobles i del dret a la separació, si aquesta era la seva voluntat, creaven arguments que vinguessin a recolzar una posició d'estira i arronça, de sí però no, que els permetés de continuar dirigint i controlant els nuclis de treballadors d'altres països a través d'un partit únic i d'una sola organització integrada per obrers de diverses nacionalitats. I això no pas com una organització de tipus internacional sinó, en el cas dels bolxevics, com una organització russa, i en el cas dels espanyols com una organització espanyola i prou.

Si repassem el que deia Stalin l'any 1913 i l'any 1917, per exemple, veurem com ens semblen paraules de comunistes espanyols d'avui, perquè els dirigents del "Partido Comunista de España" considerant molt convenient de fer actuals les tesis que Stalin defensava en aquella època, les imposen als que figuren com adherents al Partit Socialista Unificat de Catalunya,

però que en realitat ho són del "Partido", si els hem de creure fidels a la tesi staliniana del partit únic.

Parla Stalin: "No és possible de confondre la qüestió del dret de les nacions a la lliure separació amb la qüestió de la separació obligatòria de la nació en tal i en tal altre moment. El partit del proletariat ha de resoldre aquesta qüestió d'una manera completament independent en cada cas particular i d'acord amb la situació. En reconèixer als pobles oprimits el dret a la separació, el dret a decidir llurs destins polítics, no resollem la qüestió de si tals nacions han de separar-se de l'Estat rus, en un moment donat. Jo puc reconèixer a una nació el dret a la separació, però això no significa encara que l'obligui a separar-se. El poble té dret a separarse, però pot, segons sigui la situació, no utilitzar aquest dret. A nosaltres ens resta, d'aquesta manera, la llibertat d'agitació en pro o en contra de la separació, d'acord amb els interessos de la revolució proletària. D'aquesta manera la qüestió de la separació es resol d'una manera independent en cada cas particular i d'acord amb la situació; i és precisament per això que la qüestió del reconeixement del dret a la sepa-

ració no s'ha de confondre amb la conveniència de la separació en tals o tals altres circumstàncies. Personalment, jo em manifestaria, per exemple, en contra de la separació de la Transcaucàsia, tenint en compte el desenvolupament general de la Transcaucàsia i de Rússia, certes condicions de la lluita del proletariat, etc. Però si, a pesar de tot, els pobles de la Transcaucàsia exigissin la separació, naturalment que es separarien sense trobar oposició per la nostra banda". I més endavant concreta les seves tesis així: a) per als pobles, reconeixement del dret a la separació; b) per als pobles que permaneixin dintre dels límits de l'Estat de que es tracti, autonomia regional; c) per a les minories nacionals, lleis especials que garantitzin el seu lliure desenvolupament; d) per als proletaris de totes les nacionalitats de l'Estat de que es tracti, una col·lectivitat proletària única i indivisible, un partit únic". El primer fragment és d'un article publicat de Viena estant l'any 1913; el segon és d'un discurs a la VII Conferència Panrusa del partit bolxevic (aleshores Partit Obrer Socialdemòcrata de Rússia) l'any 1917.

Quant a l'organització política i sindical dels treballadors, Stalin deia en el discurs esmentat de l'any 17: "Hi ha un pla que proposa l'organització dels obrers per nacionalitats: tants partits com nacions. Aquest pla ha estat rebutjat per la social-democràcia (bolxevics). L'experiència ha demostrat que l'organització del proletariat d'un determinat Estat per nacionalitats porta únicament a la liquidació de la idea de la solidaritat de classes. Tots els proletaris de totes les nacions de l'Estat de que es tracti, han d'organitzar-se en una sola col·lectivitat proletària indivisible".

Passats tres anys de revolució soviètica, el propi Stalin havia d'aixecar-se davant dels companys de Partit que volien russificar les diverses nacionalitats de la que fou Rússia imperial, de la mateixa manera que els comunistes espanyols volen avui espanyolitzar Catalunya, Euskadi i Galícia, i els recordava el programa tàctic del P. C. de Rússia que deia: "En qualsevol

cas, el proletariat d'aquelles nacions que foren nacions opressores haurà de dedicar una precaució especial i una atenció especial a les supervivències dels sentiments nacionals en les masses treballadores de les nacions oprimides o privades de la plenitud dels seus drets" ("Pravda", 10 d'Octubre del 1920).

I bé. Els textos traduïts posen en evidència com els comunistes espanyols, i els catalans que els obeeixen a ulls clucs, consideren d'actualitat unes idees que hagueren de rectificarse davant la voluntat dels pobles de Polònia, Finlàndia, Estònia, Lituània i Letònia, i com calgué transigir en la separació per la incapacitat de comprendre els sentiments nacionals d'aquells pobles. Després, la III Internacional donava plena personalitat nacional dintre la pròpia organització, al proletariat organitzat d'aquells països, partidaris de la política comunista. Aquests mateixos posen en evidència com han estat infantívoles les pretensions d'alguns dels afiliats al P.S.U.C. que volien que aquest partit comunista de Catalunya fos considerat com a partit nacional, amb plena personalitat. Estaven fora de la línia que defensa el "Partido Comunista de España" emparant-se en les tesis stalinianes, fent que P.S.U.C. esdevinguí el que és avui: un partit "regional", part integrant del partit únic espanyol, dirigit, controlat i utilitzat al servei de la concepció espanyolista del "Partido" que, avui, encara està en l'etapa d'espanyolització de les diverses nacionalitats hispàniques. Li caldrà viure l'època, potser no llunyana, del reconeixement internacional de la personalitat nacional de Catalunya, Euskàdi i Galícia per a fer el viratge de torn i aplicar allò altre que també deia Stalin referint-se a la Transcaucàsia, com exemple: "Si, a pesar de tot, els pobles de la Transcaucàsia exigissin la separació, naturalment que es separarien sense trobar oposició per la nostra banda". La qual cosa demostrarà, una vegada més, que, amb totes llurs teories sobre la revolució, els comunistes espanyols van a remolc dels aconteixements.

Miquel FERRER.

COM DOS I DOS SON QUATRE

(LOGICA SIMPLISTA)

¿Espanya és sinònim d'Ibèria? No.

¿Espanya és sinònim de Castella? Sí.

¿Catalunya és Espanya? No.

Ibèria és un nom geogràfic concret, fixe, d'extensió i límits permanents.

Espanya ho és també, però concret, variable, d'estira i arronça, d'extensió i límits convencionals, segons hagi estat o sigui la seva força d'expansió.

Quan Portugal s'independitzà, la carta geogràfica d'Ibèria es digué, i encara se'n diu, "mapa d'Espanya i Portugal".

Si s'independitzés Catalunya, se'n diria, "mapa d'Espanya, Portugal i Catalunya". I la denominació corresponent, si s'independitzessin Bascònia i Galícia. Tenim doncs, que, aleshores, Espanya seria un nom geogràfic i polític limitat a l'extensió de les terres castelleses.

Dedució lògica: Espanya solament és sinònim de Castella amb les seves regions de parla vernàculament castellana, restant-ne excluides València i les Balears, per ésser aquestes dues, terres catalanes. En aquest cas, Espanya sí que seria estat i nació a la vegada. Mentre que avui és un Estat compost de diverses pàtries, una de les quals, Castella, te subjugada a les altres.

En referir-se hom a Bascònia, Galícia i a les terres Catalanes, és una perfecta ximpleria dir: "els altres pobles espanyols, les altres terres hispàniques". Si Portugal no és admès com a poble espanyol o terra hispàni-

ca, tampoc ho han d'ésser aquelles, encara que pertanyin a l'estat espanyol.

Resta, doncs, ben clar, més clar que l'aigua... cristal·lina, que Catalunya, si bé malhauradament avui "encara" és "DE" Espanya, NO ES Espanya.

I si ni moralment, ni físicament, Catalunya no és Espanya, ELS CATALANS NO SON substantivament espanyols. A tot tirar, som "súbdits" espanyols, que equival a ésser-ho adjectivament o accidentalment. Això en quant als que, per residir a Catalunya o per altres causes, no han pogut canviar de ciutadania. En canvi, els que tenim la sort d'ésser ciutadans adoptius d'altre país, NO SOM, ni adjectivament, espanyols. No podem permetre que se'ns consideri integrants del "conglomerado" espanyol, sinó substancialment CATALANS, ciutadans d'aquest altre país que ens ha fet el preuat i inolvidable favor de poder canviar aquella ignominiosa vestimenta que ens "imposaren" en aquella "oficina espanyola" del nostre poble, anomenada "Registro Civil" quan, petitons, ens hi portaren per assenyalar-nos amb la "marca de l'esclau",... per una altra vestimenta de nostre grat i estimació.

Si els catalans no som, doncs, espanyols, com cal comportar-nos davant el confusionisme que s'ha creat i es crea amb vicis de llenguatge i d'actuació a la vida social i pública?

Cal ésser sempre conseqüents amb la nostra pròpia condició de catalans i amb la nostra ideologia. No posar-les mai en pugna o en contradicció amb

actuacions negatives, perjudicials, confusionalistes.

Per davant de tot, procurar sempre destacar el "fet diferencial". Com?

No integrem mai cap agrupació o entitat espanyola.

En tenir que referir-vos a Espanya, parleu-ne com de lo que realment és: un país estranjer, millor dit, un país ENEMIC estranjer. I tingueu entès que, fent-ho així, mai hi estaran implicats els nacionalismes base i gallec; ni les comarques Valencianes ni les Balears, perquè aquestes darreres són terres catalanes.

Corregim la mala costum de dir: "nosaltres els espanyols", "quan vaig venir o anar a Espanya", "he rebut lletra d'Espanya", etc. I quan hagueu de donar les generals en alguna oficina pública, no permeteu que no hi consti vostra naturalesa substancial de catalans. "Natural de... Catalunya (nó d'Espanya). I en darrer cas: "Natural de Cataluña (Estado Español)".

Signem constants en aquesta tàctica i ajudarem no sols a destacar més i més el fet diferencial, sinó que ajudarem també a exterioritzar-lo internacionalment.

Que així sia. "Amén".
Març del 1942.

Met GIRONÉS.

¿EN SOM O NO EN SOM? — ¿Som o no som espanyols, els catalans?

Aquesta és la veritable disjuntiva que cal definir d'una vegada i per sempre.

Però, com que els nacionalistes de debò ja la tenim definida en el sentit de que NO som espanyols, perquè, si en fossim, aleshores no seriem nacionalistes catalans, cal que nostra disciplina patriòtica no estigui mai en pugna amb la nostra substantivitat.

En som o no en som.— Aquest és el punt d'arrencada. I tot aquell que està convençut de que "No en som", cal que pensi, parli i actuï i es disciplini adientment. I si no ho fa, es posa en evidència com un inconscient o com un traïdor que es nega a sí mateix i que saboteja la tasca anticonfusionalista i nacionalitzant dels que actuen com cal.

PER DEU, PROU D'AIXO! — Les entitats nacionalistes catalanes estan i deuen irremissiblement estar en el "No en Som" de l'anterior sacseig.

★

¿Per què, doncs, algunes i encara! per pusillanimitat, per convencionalismes ximplés d'ambient i de cortesia o per un complex d'inferioritat davant pressions alienes, rellisquen novament integrant comitès o comissions de "conglomerados españoles", circumstància que les fa figurar i passar, davant propis i estranys, com una entitat espanyola més?

Podran argumentar que "lo cortés no quita lo valiente" i que no claudiquen perquè hi van amb personalitat pròpia. Però això no justifica la ensopegada ni el mal que fan. Aquesta "personalitat pròpia", es dilueix, es perd dintre del "conglomerado español" i no es veu de portes en fora i d'aquí sorgeix el confusionisme i els entrebanes a la tasca dels que lluiten per a destacar el fet diferencial.

Si s'han de fer compliments a algú o s'han d'atendre compromisos, s'ha de fer sol i per compte pròpia, puix "val més anar sol que mal acompanyat".

"EL CAMI A SEGUIR".— Amb aquest títol, "Ressorgiment" de Gener, publica un editorial demanant l'adhesió de tots al Consell de Londres i que "al menys que callin les febles veus discordants encara que sigui a costa d'algun petit sacrifici d'amor propi".

Molt bé, magnífic..... si "lo a sacrificar" sigués només que l'amor propi. Però com que la definició del Consell de Londres no està (encara) més en llà de la NO acceptació de l'Status polític que s'ensorrà i no ha concretat tampoc si el "camí a seguir" és el de la independència de Catalunya, resulta que el que nosaltres hauriem de sacrificar seria l'essència de la fe que professem. I això és impossible.

Per altra part, l'editorial esmentat, en parlar de la "convivència amb Espanya", diu: "un règim federatiu potser podria ésser la base d'aquesta convivència" i això evidencia, a més

GALERIA DE POLITICS CATALANS

JOSEP MORAGUES

GENERAL que excel·lí en la guerra dita de Successió, nat a Joanelles (Olot), vers l'últim terç del segle XVI, i mort i esquarterat a Barcelona, per decret de Felip V, el 27 de març de 1715.

Va sostenir a camp ras, a les ordres del marquès de Poal, la causa de les llibertats de Catalunya. Fou dut al suplici amb camisa de penitent i descalç, i el seu cap, posat en una gàbia de ferro, va ésser exposat, per espai de dotze anys, sobre el portal de Mar, i no fou lliurat a la vídua, que va reclamar-lo constantment, fins passats aquells anys. Els trossos del seu cos esquarterat foren lliurats a la Trinitat, lloc acostumat per aquests

casos. Hom suposa que, més tard, les despulles, amb el cap, van ésser enterrades al Fossar de les Moreres.

Moragues era noble i militar, casat amb una pubilla de Sort, on encara hi ha la casa amb un escut nobiliari a la portalada. Un cop retudes Cardona i Barcelona, es refugià a Sort, però per no atraure la ira dels governants de Felipe V damunt dels seus familiars, Moragues es presentà voluntàriament a les autoritats. El 20 de març del 1715 fou empresonat, sentenciat a mort i executat cinc dies després. La seva vídua passà una vida de calvari, i els seus fills, amb malalties inguaribles, van anar a raure a l'hospital.

d'un descens en el grau de puresa de la catalanitat de **Ressorgiment**, un quequeig, una inseguritat respecte a la forma de solució del nostre plet i la manca de conecrecció envers la fita on ens ha de conduir el camí a seguir.

Mentre el Consell de Londres no es situï d'esquena a Espanya i no presenti, nó davant d'Espanya, sinó del Món demòcrata internacional, a Catalunya en el mateix plànol de les altres nacionalitats esclaves i no faci concreta fe d'independentisme, no podrem nosaltres considerar-lo **nacional** i per més ganes que en tinguem, no podrem donar-li nostra adhesió i seguirem éssent les "febles veus discordants" per a senyalar el camí recte i per a impedir la recaiguda cap a una solució federativa que, els cants de la sirena espanyola podrien convertir, per obra de màgia maquiavèlica, en una altra solució estatutària, tant o més denigrat que l'anterior.

Régim federatiu, en una idiosincràsia com l'espanyola, implica hegemonia de la nació castellana o espanyola. I a això, sols cap oposar-hi: Independència prèvia. I, a tot tirar, Confederació després..... ¡si convé!

Coneixem massa el "panyo"!

EXEMPLE A SEGUIR.— .....és el que ha donat, atorgant personalitat internacional al seu poble, l'Honorable President d'Euskadi, Aguirre, adherint-se a l'acord de les 26 nacions aliades contra el feixisme.

I si els catalans no estan encara, globalment, tan definits com els bascs, la culpa no és dels separatistes catalans, sinó dels ex-dirigents, quasi tots "polítics" incapables d'un gest nacionalment cívic com el del President Aguirre.

Comprenem que sigui així. Enyoren les "sinecures" perdudes. Desitjen recuperar-les i com que encara miren de cara a la solució espanyola, temen comprometre's pel que pugui succeir el dia de demà. Saben nedar i guardar la roba.

I precisament perquè considerem al Consell de Londres lluny d'aquesta posició i contrari a la "polítiqueria"

professional, entenem que cal que es defineixi netament i crua cap a l'independentisme, per a evitar que els mal pensats l'hi puguin involucrar.

QUE SE'N CONVENCIN, D'UNA VEGADA!— Ni pràctic, ni lògic, ni possible és, tenint en compte la situació internacional democràtica, l'enfocament de cara a Espanya per a la solució del nostre problema nacional. Experiències de totes menes, passades i presents, ho demostren sobrerament.

Ens en fem càrree d'aquest pòsit que, en termes generals, portem els catalans i que dificulta evadir-nos de l'objectivitat espanyola, radicalment. En quan als que s'entocudeixen en que no hi ha més remei que dialogar i tractar amb Espanya, els hi direm que, si el punt és Espanya, ells, de ple, cauen en el mateix error que abans va caure la Lliga, ahir i avui els de l'Esquerra Republicana i avui també els del PSUC, que no són altra cosa que una minoria comunista "espanyola".

I si així és, seguireu els nacionalistes de cor i convicció del Consell de Londres i de les Comunitats Catalanes considerant que el "punt" és Espanya i coincidint amb els de la Lliga, amb els de l'Esquerra Republicana i amb els comunistes del PSUC?

I ara... teniu la paraula.

UNA GENERALADA.— Com si no fos prou lo d'aquell famós editorial de "El Pensamiento Español", de Buenos Aires, ara "España con Honra", (¡bu fa!) de Mèxic, publica una lletra del General Asensio, adreçada al President d'Euskadi, Aguirre, protestant del fet explicat en l'anterior **Sacseig, EXEMPLE A SEGUIR.** El general "republicà" no pot permetre categoria de nació al país basc. "Región" i ..... gràcies.

Si encara no estan convençuts els

CATALUNYA, PETITA O GRAN, ES LA UNICA PÀTRIA DELS CATALANS.

ESPANYA NO ES LA NOSTRA PÀTRIA, SINO UNA AGRUPACIO DE VARIES PÀTRIES.

catalans que miren de cara a Espanya del que en poden esperar dels del 31, que prenguin nota d'aquest nou exabrupte i que vagin.... "somniaient truites".

COM ELS CRANCS.— En Macià proclamà la República Catalana. En Companys, L'Estat Català.... dintre la República Federal Espanyola. Ara, uns "polítics" catalans que enyoren els **enxufes**, es decanten cap a la 'Consti' del 31 i a l'estatut, i uns comunistes nascuts a Catalunya "comissariats" per l'ex-nacionalista Comorera, són "consignats" cap al "Partido Comunista de España".

Els que han reulat tant és senyal que caminen de quatre potes com els cranets. Per això els catalans conscients de la seva catalanitat coneixen el perill de les reculades i saben ben bé que tenen dues cames i no poden caminar per altra ruta que no sigui la que condueix a la República Catalana, lliure, independent i sobirana.

¡JUSTA LA FUSTA!— "El Poble Català" en son No. 5, publica un editorial encertadíssim. Parla amb més claredat que mai. Diu que Catalunya, poc o molt, hi sortirà guanyant amb la victòria dels Aliats, però que no tot ho havem de deixar a la ma dels vencedors, que cal que a l'hora de reconstruir el món, el món sàpiga que és el que vol Catalunya "com sabrà el que vol Polònia i el que vol Grècia".

Això equival a tant com dir que Catalunya ha d'anar sola i que s'ha de situar en el mateix plànol de les nacions europees envaïdes i que Espanya no hi compta. Això, doncs, també equival a nacionalisme radical, a separatisme.

Per què, doncs, el Consell Nacional de Londres no parla també més clar i no es constitueix en una mena de Govern Provisional de la República Catalana, proclamant-ho davant propis i estranys?

Entenem que aquest és el pas previ a donar si no volem deixar-ho tot a la ma dels vencedors, o que els Republicans Espanyols ens representin.

NOTICIES

CATALUNYA, GROU N.R.— Una concurrència molt nombrosa i llúida va assistir a la Vetllada commemorativa de la data patriòtica cubana del 24 de Febrer. El quadre escènic de l'entitat, sota la direcció del senyor G. Miró, es feu aplaudir xardorosament en l'interpretació de la magnífica obra cubana de l'autor R. S. Varona "MARIA". La segona part de la vetllada estigué a càrrec de l'Orfeó, sota la direcció del mestre Joan Viccini, que va interpretar diverses cançons cubanes i catalanes. El públic va aplaudir calorosament l'actuació dels cantaires i obligà a repetir algunes de les cançons que, com totes, varen éser magníficament interpretades.

Pel mes d'abril el Quadre Escènic, donarà en els Salons de nostra Entitat una funció a benefici de la Casa de Beneficència.

Pel mes de maig, amb la col·laboració dels elements de l'Orfeó, es posarà en escena l'obra lírica de Russinyol i Morera, "L'Alegria que passa" i també l'Orfeó donarà un nou concert interpretant, entre altres, "La Sarda-

na de les Monges" i "La Mort de l'Escolà".

LONDRES (Gran Bretanya).— S'ha constituït a l'heroica capital anglesa, el CASAL CATALA, sota el lema: "La primera fidelitat de tot Català, ha d'ésser envers Catalunya". En Assemblea General celebrada el 25 de gener elegí la seva Directiva, resultant elegits, per a President, el senyor Jaume Elias i Cornet; Vice-President, Arcadi Sala Planell; Secretari: G. Alcoverro. En constituir-se han fixat llur posició en un Manifest el qual, per la seva extensió, sentim no poder reproduir. Volem fer constar, però, que es un bell exponent de catalanitat i de fe en els destins de Catalunya.

MEXIC.— L'ORFEO CATALA, va donar el dia 8 de Febrer, al Teatre Iris de la capital mexicana, el Concert al qual ens referiem en les Notícies del número corresponent a Gener. Per les

informacions particulars que hem rebut i pel que en diu "El Poble Català" en el seu núm. 5, va constituir un èxit formidable. Per tal motiu ens plau felicitar als orfeonistes i al seu mestre Costa-Horts, que tan alt han sapigut posar el nom de Catalunya. Cantar a l'exili, té més transcendència i més importància que fer-ho en la pròpia terra. Significa major esforç, més sacrifici, més amor i perquè hi ha més desinterés i hom hi posa més voluntat i és a la Pàtria a la que s'honora d'una manera entera i completa, un èxit d'aquesta naturalesa ens enorgulleix a tots com a catalans. Endavant Mestre i endavant cantaires, per Catalunya!

CARACAS, (Venezuela).— Els catalans residents a aquell territori s'han agrupat per a constituir una entitat que col·labori en els esforços de tots els catalans per a reconquerir la llibertat de la nostra terra. El President del Comitè Pro-Casal de Catalunya, és el senyor Joan Gols. Desitjem saludar prompte a la nova entitat germana.

"L'acció integralment nacionalista per la qual nosaltres propugnem, no pot representar mai un obstacle o un entorpidiment a altres possibilitats de solució catalana, sempre en el cas que es realitzés el miracle que poguessin éser factibles. Tots plegats seguim un camí. Ve la bifurcació. Els peninsularistes, iberistes, federals, autonomistes, segueixen avant. Els separatistes no passem d'aquest llindar. Mentrestant, la nostra tasca ha estat comuna, a tots, i moltes voltes ha afavorit visiblement l'acció política catalanista.

El nostre Separatisme ens imposa la lluita per a no romandre esclaus, i un verdader concepte de llibertat per a no ésser subjugadors. Allí on acaba el nostre Dret, comença el nostre respecte. Així refusem per un igual la solució catalana del problema espanyol, com la solució castellana del problema català. La primera, perquè fuig dels límits del nostre fet intern i íntim. La segona, perquè va contra el dret de la més libèrrima autodeterminació. Espanya no ens interessa més que un altre país. El respecte que li tindrem, no serà menor o major que el que tindrem a un altre po-

ble. Tot çq' que passi d'això, en aquests moments ens portarà a l'afebliment, la depauperació, al rebaixament, a l'abdicació de la pròpia dignitat i a una política uniformista que ja ofega el sentiment nacional. Fins avui, el catalanisme polític ens ha portat això, malgrat les seves excel·lències. Aquest esperit nostre no l'informa l'odi: és simplement esperit de defensa. També es esperit de responsabilitat: sols nosaltres mateixos hem de lliurar-nos a la llibertat i a la reconstrucció nacional. La intervenció en l'Estat ens porta a la descatalanització espiritual i política. La Història que ens il·lumina el camí del sud, ens aclareix també el camí del nord. Catalunya lliure, atraurà per raó del seu seny polític, del seu humanisme pregon, de la seva pura democràcia, del seu liberalisme tradicional, tots aquells països germans limítrofes. Ara per ara, estem jugant el paper de crucificats entre dos lladres, i estem en dolenta positura".

Vibrant — 1933.—